

שלשה מינין פרק ששי נזיר

למ.

עין משפט נר מצוה

מג א מיי פ"ג מהל' נזירות הלכה א סמג לחון רמב"ם
מג ב מיי פ"ג מהל' הלכה א:
מג ג מיי פ"ג מהל' הלכה א:
מג ד מיי פ"ג מהל' הלכה א:
מג ה מיי פ"ג מהל' הלכה א:

הגהות התוספות

1. ז"ל פ"ג 2. כ"ג פ"ק
3. ז"ל ומיי"ר 4. ז"ל
5. ז"ל וכל זמן
6. ז"ל שם ג' וז"ל 7. ז"ל
8. ז"ל למעלה
9. ז"ל לאו דוקא 10. ז"ל
11. כפי איתא
12. ז"ל וז"ל
13. ז"ל וז"ל
14. ז"ל וז"ל
15. ז"ל
16. ז"ל אמתי פריא
17. ז"ל רפוי

פ' הרא"ש

והא ארתביה חמש ומאהר דלא תניא מ"ג ארתביה. כלומר והלא רב פפא עגמוו היה מקשה מינייה לאזבי ואי תנא לא תני ה' מ"ט ארתביה הוא: א"ר פפא אנה סברי לאו גמרא הוה בידיה. לך דיתי מלכי והוספתי על לשון הצריימא חמש ולהקשות לאזבי לראות אם מדעתא אמרה למימרא דיידיה דלאו צקל יחזור מדצרו ולא ידחוק לתרץ הצריימא לדצרו ולא ידענא דגמרא הוה צדיה ואותצני' ולא הדר ציה ולכן צחמתי דגמרא הוה צדיה: אומחרצני' מפורצני'. דייינו הגרעינין וכן צחמ' ע"ז (דף ג' פ"ג) פורלניס דייין נסך ועזרוני היינו הקליפה ואשטע מתגרמי ועצריט וסחיטה היינו צקליפה שיסחוט הקליפה הצינונה שיש בה לחלומית קלת ולא צגריעיני: סתם נזירות 5' יום. כבר שנינו זה צפ"ק (דף ה') ואיידי דצעי למתני גילח או שגלחוהו לטסיס קותר ל' יום תני נמי סתם [נזירות] שלשים יום ב' וטעמא דקותר ל' יום משום דצעי' נזירות שיעלה לו תגלחת של מנהו כדי שיהא שערו גדל כפי שצ"ח לגדל כסתם נזירות דיינו שלשים יום ומיידי שגלחוהו ציסי מלאת שהרי אם גלחוהו ציסיס) או יותר למה יסתור את הכל אף יחזור וימנה מה שמנה כבר ואולי הכי נמי קאמר קותר עד שיהו שערותיו כדי שלשים יום כך מנא' צפ"ק ה"ר יתקן והלכן נזירות של 12 א' גם גלחוהו ציסי שלשים יום וקותר כלום דאיכא עדיין גדול שער קודם יום תגלחת ואם גלחוהו אחר שלכו ימינו [ואין] גדול שער קותר [ל'] לרבנן כדמוכח בגמרא:

והא ארתביה חמש ומאהר דלא תניא מ"ג ארתביה. כלומר והלא רב פפא עגמוו היה מקשה מינייה לאזבי ואי תנא לא תני ה' מ"ט ארתביה הוא: א"ר פפא אנה סברי לאו גמרא הוה בידיה. לך דיתי מלכי והוספתי על לשון הצריימא חמש ולהקשות לאזבי לראות אם מדעתא אמרה למימרא דיידיה דלאו צקל יחזור מדצרו ולא ידחוק לתרץ הצריימא לדצרו ולא ידענא דגמרא הוה צדיה ואותצני' ולא הדר ציה ולכן צחמתי דגמרא הוה צדיה: אומחרצני' מפורצני'. דייינו הגרעינין וכן צחמ' ע"ז (דף ג' פ"ג) פורלניס דייין נסך ועזרוני היינו הקליפה ואשטע מתגרמי ועצריט וסחיטה היינו צקליפה שיסחוט הקליפה הצינונה שיש בה לחלומית קלת ולא צגריעיני:

ארתביה חמש ומאהר דלא תניא חמש מ"ט ארתביה אמר רב פפא אנה סברי לאו גמרא היא בידיה והדר ביה ולא ידענא דגמרא היא בידיה ולא הדר ביה: רבי אלעזר בן עזריה אומר כו': אמר רב יוסף כמאן מתרגמינין מפורצנין ועד עיצורין כו' יוסי: מתני' איתתם נזירות ל' יום גילח או שגלחוהו לסטים סותר ל' יום גזיר שגילח בין בווג בין בתער או שסיפפך כל שהוא חיוב: גמ' איבעיא להו האי (א) מויה מלתחת רבי או מלעיל למאי נפקא מינה לנזיר שגלחוהו לסטים ושיירו בו כדי לכוף ראשו לעיקרו אי אמרת מלתחת רבי נזירות הא שקליה אלא אי אמרת מלעיל רבי מאי דאקדיש הא קאים ת"ש מהא אינבא היה דקאים בעיקבא דבינתא ואי סלקא דעתך מלתחת רבי ברישא דבינתא בעי למיקם לעולם מלתחת רבי ואגב חיותא נחית ואזיל אינבא ת"ש אינבא מתה ברישא דבינתא ואי סלקא דעתך מלעיל רבי בעיקבא דבינתא בעי למיקם התם נמי משום דלית בה חילא שרוגי שריגא ואזיל תא שמע מבלורית דבושיים דבתר דמגדלין לה רפיא מלתחת התם נמי אידי דקמטא היא משיכבא דרפיא תא שמע מסקרתא דרפי עמרא מלתחת ורתניא ותו כד צבעי סביא דיקנהון חוורן עיקבי

א"ר פפא אנה סברי. סברא הוה צדיה דכי אכיל מרזן חייב שמיס על חרצן ועל מכל אשר יעשה וצברי אותיב ליה מיוצמא משום דלא נהירא ליה) מילתא וליהדר ציה: ולא ידענא דגמרא היא צדיה. מצדיה ומש"ה לא הדר ציה: רבי אלעזר בן עזריה אית ליה כרבי יוסי מדקאמר שני חרצנים וזו משמע דלג א' איכא צ' חרצנים: פורלנין. דמשמע פנימי כגון אפי' פרזינדא דמותי קלא דלמר צריט פ"ק דמס' תענית (ד' ד.) דיינו גרעינין: עיצורין. משמע חיצונים שסחוט (א) מהמשקה כדמצי (בדאשית מ) ואשטע אותם ומתרגמינין ועצריט יתהון: מתני' גילח או שגלחוהו לסטים. משמע בין צאונס בין בלחן צמח ימי נזירותו בין צנזירות מרובה בין צנזירות מועטת: סותר ל' יום. לפי שאין גדול שיער בפחות מל' יום: או שסיפפך כל שהוא. שתלש קלת צראש השיער: גמ' איבעיא להו צינפא מלתחת רבי. האי שיער מלתחת רבי צמקון לצער ב' יוםא מן הראש וגדל וראשו כדקאי קאי: או מלעיל רבי. צראש שער מתגדל ויונא מלילוי (א) ומתגדל (ב) ועיקרו כדקאי קאי: למאי נפקא מינה לנזיר שגלחוהו לסטים ושיירו בו כדי לכוף ראשו לעיקרו רבי. הילכך (א) למאי דאקדיש שקליה וקותר ד' נזירותו: ואי אמרת מלעיל רבי. הואיל ושיירו בו כדי לכוף צו ראשו לעיקרו דאיכא למימר (ד) למאי דאקדיש קאי אכתי אית ליה לנזיר תגלחת מנהו ואינו קותר: ת"ש מהאי אינבא חיה. (א) וליטרי"ש צלע"ז דהוא מצלי כניסי: דקיימא צעיקבא דבינתא. צעיקר השיער קמון לצער: ואי ס"ד דהאי צינפא

מלתחת רבי. אישתכח דכי נפיק ו' שערא נפיק אינבא לצר: (א) צרישא צינפא דמלעיל רבי ואינבא צינפא כדקאי קאי: לעולם מלתחת רבי. והא דלא קיימא צרישא דבינתא: (א) ואגב חיותא. דאית מלתחת נחתא ואולה לתחת לצדי צינפא: ס"ש ו' מהאי אינבא משה דכי היכי דמעיקרא קיימא (א) צעיקרא דבינתא הכי נמי איבעי לה לניקס השתא צעיקרא דבינתא: הסס נמי משום דאית בה חילא. שאין בה כח דהא הויה משה: שרוגי קא משתמטא ואולה כלפי רישא דבינתא מש"ה קיימא לה התם ועולם מלעיל רבי: ת"ש מצלורית של כושיים דבסר דגדולין לה. שמקלצין את השיער זה ציה: רפיא מלתחת. סמון דצער ומלעיל לתחת לצדי צינפא ולא מלעיל ש"מ דמלתחת הגן השיער ואלא (א) מש"ה מרפו להני שערי מלתחת ולא מקלעי צדיד צינפא: לעולם מלעיל רבי והסס נמי אידי דקמטא (א). שמהדק בלורית ודחוק מעמנו למטה מחמת (א) הגדל כששוכב עליה: ומשיכבא הוא דרפיא. מחמת שיכבה הוא ששוכב על הצלורית רפיא לה מלתחת: מסקרתא דרפי עמרא מלתחת ופינא. כלומר עד השתא (א) צעין לפרושי לך ממדי דסברא דלא תליא צמדי דתנא אלף השתא איכא למשמע מהא (א) דקורקין על העשירי לשום מעשר דמתקשר כל השיער ציד מחמת הצבע של סיקרא ולצתר הכי רפיא עמרא מלתחת ומאי טעמא לאו משום דהוא דרפי רבי ליה לצתר הכי

שמטה ואולה (א) מחוצרת (א) ויודת לראש השער שהוא תלוי למטה לצד הארץ ואין לה כח להאחו למעלה לצד הראש: ר' ל"ש מבלורית של בושיים (א) שמניחם בלורית (א) צעיקבא דבינתא רבי וזשער אין (א) מגלחין כל סביב ראשו ומה שהיו מניחין אין גילוח (א) אותה כקליפה סמון (א) לראש ואינו מודק כצראשונה ואי מלעיל רבי אמאי (א) אלף דאי מלתחת רבי ונדחית הקליפה לפנים והלאה מן הראש ונמנא כי צער סמון לראש אינו קלוע ולכן ופי' כפראש (א) ומשני אידי דקמטא היא משיכבא רפיא משה שוכב עליה נוסעת ממקומה ונרפית סמון לראש: עיקבי

בשעת קבלת נזרו ואינו צריך לסתור: ת"ש מאינבא חיה. לנטש בלע"ז דקאי בעיקר דבינתא תייר הם נמצאים בשער סמון לראש כי שם היא גדלה ואינה וזה משום: ואי דבינתא בעי למיקם לפי גדול השער היה לו להתרחק מן הראש עד שלבסוף תמצא בסוף השער אלא דאי מלעיל רבי הילכך אינה וזה ממקומה: ומשני דלעולם מלתחת רבי. אלא דאגב חיותא נחית ואזיל ומתקרבת תמיד אצל הראש להתקיים מדיעת האדם ולחותרו. ת"ש מאינבא מתה שנמצאת בסוף השער. אלא מלתחת רבי. ולכן היא מתרחקת מן הראש כפי גדול שער. וכשתם מסתופים במקומה ותמצא תמיד אצל הראש: ומשני לעולם מלעיל רבי ומשום דלית בה חיותא (א) ויודת למטה. ת"ש מבלורית של גויים שמבלורית בלורית לשם עבודת כוכבים. וכשתם מסתופים מגלחים סביב ראשם ומה שהם מניחים עושים אותם כמין קליפה וכסוף הקליפה כלפי הראש עושים קשר כדי להיות הקליפה קיימא וכשהם גדלים והולכים רפה הקשר סמון לשער ואינו מודק כבתחילה: ומשני אידי דקמטא משכבא. ופי' השכבה ששוכב עליו נקמט והולך ורפה: ת"ש מסקרתא דרפי עמרא מלתחת. סקרתא. מין צבע ארום שצבע בתן בהמות ובמקום הצבע מתרפה הצמר אצל הגוף הבמה. ואולי מתרפה הצמר אצל מקום עיקרו ואי מלעיל רבי אמאי מתרפה: יש זקנים צובעין זקניהם בחתורים. וחזירין עיקר ימיהן ובושיהו צער גדל נזאים

(א) לעיל ה. דמריס ד: מענית
י. סנהדרין כז: מ"ק י"ט:
(ב) ז"ל ותקן. א. ולי:
רש"י. ד. כנורות נח:
(ג) ג"ח כ"ב.

נוסחת הריב"ן

אן שסחוט מהס משקף:
בן ובגון שזומת ויונא נזר
הראש וגדל מלמעלה עד סופו
הראש מלמעלה עד סופו
הראש וגדל מלמעלה עד סופו
למטה מתקום שסופו עשוי
לעמ גמר גדולו מתחיל לגדל
ומתגדל עד עיקר הראש
הס"ד: דן וסותר כל:
ה' דהאי: ון וליטרי"ש:
ו' (שערא נפיק) למא ככ"י:
ח' דבינפ"א: ט' דלגב:
י' מהאי: כן דלעולם קיימא:
ל' צעיקבא כ"י השתא
נ' צעיקבא: מן הגדל:

הגהות הב"ח

(א) גמ' איבעיא להו האי (מיה) חו"מ וי"ב מדברי רש"י משמע דגמס בינתא: (ב) רש"י ד"ה או מלעיל רבי מלעיל ורבי מלעיל ועיקרו כ"ל ויבנת ומתגדל ומתק: (ג) ד"ה למאי נמי וי' הלכך מאי דאקדיש: (ד) ד"ה רפיא מלתחת רבי ומשום הכי מרפו להני שערי מלתחת הראש מקלעי: (ה) ד"ה לראש ופי' דקמטא היא שמהדק בלורית ודחוק מעמנו למטה והגדל ממתן ששוכב עליה ומשיכבא כ"ל וד"ה: (ו) ד"ה מתקרבא ורבי עד השתא צעיקבא לפרושי ורבי צמדי דמנא אבל השתא:

הגהות מהר"ב

רנשבורג

א' תוס' ד"ה מהחלניס מפורלניס. חיבת מהחלניס מנחק וי"ב מתגרמינין:
ב' ד"ה סתם נזירות ורבי שלשים יום דעממא ורבי משום דצעין כדי נזירות לנמקס תגלחת של מנהו שיהא כ"ל: א"ר:
ג' בא"ד וסל גלחוהו ורבי ואין גדול שער קותר ל' לרבנן. ופי' אין עד לרבנן מנחק. ורבי לגדול שער קותר ל"ב מדרבנן. כ"ל א"ר. וישי"ש: ד' ד"ה מר שגלח בין צווג מספסיס ורבי כ"ל:
ה' ד"ה ושיירו ורבי ובסמון אמר ש"מ. חיבת שבו מנחק. ורבי שיעור: ו' ד"ה היש ורבי צעי לנמקס האינבא כשהשער כ"ל: ז' ד"ה התם ורבי שטתה ואולה מחוצרת. חיבת מחוצרת מנחק. ורבי מעיקרא:

לעוי רש"י

ליטרי"ש ביצי כניסי.